

XXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. Ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi

(14–16 października 2010 r.)

W dniach 14–16 października 2010 r. odbyła 22 edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Religijnej im. Ks. S. Ormińskiego. Do uroczej i gościnnej Rumi przybyło ponad pięciuset młodych wykonawców i sympatyków muzyki religijnej. Festiwalowi patronuje zgromadzenie salezjańskie (Inspektoria św. Wojciecha z siedzibą w Pile)³, a gospodarzem imprezy jest Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych, którą prowadzą księża salezjanie. W tej właśnie parafii ostatnie lata swego życia pracował Patron Festiwalu — ks. S. Ormiński SDB, twórca powszechnie znanej melodii *Apelu Jasnogórskiego*. W tym roku organizatorzy Festiwalu⁴ przeprowadzili dwa konkursy⁵: muzyki organowej oraz zespołów chóralnych.

³ Instytucje finansujące i wspomagające Festiwal: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zgromadzenie salezjańskie (Prowincja św. Wojciecha z siedzibą w Pile), Kuria Metropolitalna w Gdańsku, Polska Filharmonia Bałtycka, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Urząd Miasta Rumi, Miejski Dom Kultury w Rumi, Rada Chórów Kaszubskich, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o., Spółdzielnia Mieszkaniowa „Janowo” w Rumi, Hotel „Faltom” w Rumi, Bar „Expresso” w Rumi, Agencja Usług Turystycznych „Columbus”; zob. *XXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi. Informator*, Rumia 2010, s. 8.

⁴ Komitet Organizacyjny Festiwalu stanowili: prof. R. Perucki (dyrektor Filharmonii Bałtyckiej), dyrektor artystyczny; D. Ptach, dyrektor Festiwalu; E. Waśkowska, przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego, oraz członkowie: ks. K. Chudzicki SDB, proboszcz miejscowej parafii i dyrektor salezjańskiego domu zakonnego; J. Borys, K. Głodowska, P. Kobylis, ks. L. Idźkowski, M. Pniewski, br. W. Rogowski, A. Sowirko, K. Sowirko, A. Waśkowski, D. Waśkowski, J. Zwierzchowska; zob. *tamże*.

⁵ W ramach Festiwalu przeprowadzane są co najmniej dwa konkursy. To jedna ze specyficznych cech Festiwalu w Rumi, która go wyróżnia od innych imprez artystycznych.

1. Konkurs muzyki organowej

Konkursowe przesłuchania młodych organistów⁶ odbywały się w dwóch etapach. Pierwszy z nich przeprowadzono 14 października (czwartek). Osiemnastu uczestników reprezentowało zarówno polskie, jak i zagraniczne ośrodki kształcenia muzycznego⁷. Występy muzyczne oceniali uznani artyści i jurorzy, w następującym składzie: prof. Mirosława Semeniuk-Podraza, Akademia Muzyczna w Krakowie (przewodnicząca jury); prof. Andrzej Chorośiński, Uniwersytet Muzyczny w Warszawie; prof. Roman Perucki, Akademia Muzyczna w Gdańsku; prof. Reiner Gaar, Wyższa Szkoła Muzyczna w Bayreuth; ks. dr Maciej Szczepankiewicz SDB, Salezjańska Szkoła Organowa im. ks. kard. A. Hlonda w Szczecinie. Funkcję sekretarza pełnił ks. Mariusz Kowalski SDB (WSD Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie).

Wykonawców zobowiązano do wykonania następującego programu: (1) J.S. Bach: *Christum wir sollen loben schon*, BWV 611; (2) J.S. Bach — do wyboru: II i III część *Sonaty c-moll*, BWV 526, lub II i III część *Sonaty VI G-dur*, BWV 530; (3) W.A. Mozart: *Fantasia*, KV 594.

Osiemnaście wystąpień konkursowych pierwszego etapu stanowiło bez wątpienia duże wyzwanie zarówno dla jurorów, jak i publiczności. Zespołowi oceniającemu młodych artystów na pewno nie było łatwo wyłonić grupę finałową. Werdykt jury przedstawiony został tego samego dnia wieczorem. W protokole czytamy, że do drugiego etapu konkursu zakwalifikowało się pięciu wykonawców: Jakub Baszczyk z Lutomińska, Szymon Buczyński z Gdańska, Maria Lebediewa z Sankt Petersburga, Wojciech Pawlus z Wrocławia oraz Antoni Pokora z Poznania.

Jeszcze tego samego dnia, wieczorem, odbył się kurs mistrzowski dla wszystkich uczestników konkursu organowego. Przeprowadził go jeden z tegorocznych jurorów, prof. Reiner Gaar z Bayreuth. Spotkanie z mistrzem gry organowej spotkało się z wielkim zainteresowaniem zarówno młodych organistów, jak i innych uczestników Festiwalu.

Drugi etap konkursu, finałowy, odbył się następnego dnia. Piątka najlepszych wykonawców z pierwszego etapu konkursu wykonywała następujący program: (1) Jan Pieterszoon Sweelinck — z cyklu *Echo Fantasias: Fantasia Aeolian*; (2) Ro-

⁶ W regulaminie Festiwalu czytamy, że w konkursie mogą uczestniczyć organiści wszystkich narodowości, urodzeni po 1 stycznia 1985 r.; zob. *XXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi. Regulaminy*, Rumia 2010, s. 5.

⁷ Były to następujące ośrodki: Konserwatorium Muzyczne im. N.A. Rimskiego-Korsakowa w Sankt Petersburgu (Rosja), Uniwersytet Muzyczny w Warszawie, Akademia Muzyczna w Gdańsku (2 wykonawców), Akademia Muzyczna w Łodzi (4 wykonawców), Akademia Muzyczna we Wrocławiu (2 wykonawców), Akademia Muzyczna w Poznaniu, Państwowa Szkoła Muzyczna II st. we Wrocławiu, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II st. we Wrocławiu, Ogólnokształcące Liceum nr XVII im. A. Osieckiej we Wrocławiu, Zespół Szkół Muzycznych we Wrocławku, Salezjańska Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II st. w Lutomińsku (3 wykonawców).

bert Schumann — do wyboru: *Fuga nt. BACH, N I* lub *N IV* oraz *Fuga nt. BACH N V*; (3) Marian Sawa — *Hymnus in honorem Sancti Petri et Pauli*.

Finaliści znakomicie zaprezentowali swoje recitale. Zwycięzcą konkursu organizowanego XXII edycji Festiwalu Muzyki Religijnej w Rumi został Szymon Buczyński z Akademii Muzycznej w Gdańsku z klasy organów prof. Romana Peruckiego i prof. Hanny Dys. Laureat otrzymał nagrodę pieniężną, ufundowaną przez Burmistrza Miasta Rumi, w wysokości 4000 zł. Drugie miejsce przyznano Marii Lebediewej z Konserwatorium Muzycznego im. N.A. Rimskiego-Korsakowa w Sankt Petersburgu — klasa organów prof. Niny Oksentian. Młoda artystka odebrała nagrodę pieniężną w wysokości 1500 zł, którą ufundował Metropolita Gdański, ks. abp Sławoj Leszek Głódź. Nagrodę za trzecie miejsce w konkursie odebrał Wojciech Pawlus z Akademii Muzycznej we Wrocławiu z klasy organów prof. Andrzeja Chorośńskiego. Fundatorem nagrody pieniężnej (750 zł) był Prezydent Miasta Wejherowa. *Jury* przyznało także wyróżnienie Antoniemu Pokorze z Akademii Muzycznej w Poznaniu z klasy prof. Sławomira Kamińskiego.

Dwudniowy konkurs muzyki organowej zwieńczył znakomity koncert gościnny w wykonaniu artysty, pedagoga i jednocześnie tegorocznego członka *jury*, prof. Reinera Gaara. Wirtuoza z Bayreuth publiczność nagrodziła gromkimi brawami. Koncert był znakomitą ucztą dla melomanów muzyki organowej.

2. Konkurs zespołów chóralnych

W sobotę, trzeciego dnia Festiwalu, odbywały się przesłuchania konkursowe chórów, które, zgodnie z wymogami regulaminu, sklasyfikowano w dwóch kategoriach: „A” — chóry o wysokim poziomie artystycznym oraz „B” — chóry o średnim poziomie artystycznym. Dla wyjaśnienia należy dopowiedzieć, że zespoły same decydują o tym, w jakiej kategorii zamierzają wystąpić. Jedynie chóry szkół muzycznych zobowiązane są do zgłoszenia się w kategorii „A”⁸.

Przed rozpoczęciem przesłuchań konkursowych wszystkie zespoły pod przewodnictwem prof. Aliny Kowalskiej-Pińczak wykonały tradycyjny śpiew *Gaude Mater Polonia*. Gospodarz Festiwalu, ks. proboszcz Kazimierz Chudzicki SDB, w krótkim przemówieniu powitał wszystkich uczestników konkursu oraz coraz liczniej gromadzącą się publiczność. Natomiast prowadzący konkurs — redaktor Radia Gdańsk⁹, Konrad Mielnik — przedstawił zespół tegorocznych jurorów. Skład kolegium oceniających przedstawiał się następująco: prof. Eugeniusz Kus (Akademia Muzyczna w Szczecinie), przewodniczący; prof. Alina Kowalska-Pińczak (Akademia Muzyczna w Gdańsku); prof. Marek Gandecki (Akademia Muzyczna

⁸ Por. XXII Międzynarodowy Festiwal (...). *Regulaminy*, s. 9.

⁹ Radio Gdańsk wraz z Radiem Plus, Telewizją Polską (oddział Gdańsk) oraz Portal Województwa Pomorskiego — *Wrota Pomorza* objęły patronat medialny nad Festiwalem.

w Poznaniu); Johann A. Modess (Instytut Muzykologii i Muzyki Kościelnej Uniwersytetu w Greifswald, Niemcy); Tomasz Fopke (Rada Chórów Kaszubskich); ks. dr Krzysztof Niegowski SDB (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) oraz pełniący funkcję sekretarza jury ks. Mariusz Kowalski SDB (Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie).

W ramach konkursu zespołów chórальных organizatorzy zaproponowali konkurs na najlepsze wykonanie pieśni kaszubskiej. Stąd też w programie niektórych zespołów znalazł się taki właśnie utwór.

W pierwszej kolejności wystąpiło jedenaście chórów zakwalifikowanych do kategorii „B”¹⁰. Każdy zespół, zgodnie z regulaminem, miał 15 minut na prezentację swojego programu. Jurorzy najwyżej ocenili występ Chóru Akademii Morskiej ze Szczecina pod dyrekcją Sylwii Fabiańczyk-Makuch¹¹. Sądząc po gromkich oklaskach, także publiczność wysoko oceniła ten występ. Świetnie prezentujący się chór ze Szczecina zajął zatem pierwsze miejsce i odebrał nagrodę pieniężną w wysokości 5000 zł, ufundowaną przez zgromadzenie salezjańskie (Inspektoriat Św. Wojciecha z siedzibą w Pile) oraz Puchar Prezesa Oddziału Gdańskiego PZChiO. Zespół ten odebrał też nagrodę za najlepsze wykonanie pieśni religijnej w języku kaszubskim. Nagrodzony utwór to: *Bote ju jidq*, sł. E. Pryczkowski, muz. J. Stachurski, opr. T. Formela. Nagrodę pieniężną w wysokości 1000 zł, ufundował Starosta Powiatu Wejherowskiego. Drugie miejsce przyznano Chórowi *Nadzieja* z Nakła n. Notecią, pod dyrekcją Michała Gacki. Zespół odebrał nagrodę pieniężną w wysokości 2000 zł, ufundowaną przez Starostę Powiatu Wejherowskiego. Trzecie miejsce i nagroda pieniężna, ufundowana przez Prezesa PKP SKM w Trójmieście Sp. z o.o., w wysokości 500 zł, przypadła chórowi *Appassionata* z Lubawy (dyr. Marek Józefowicz). Jury przyznało ponadto dwa wyróżnienia: (1) wyróżnienie oraz nagrodę pieniężną w wysokości 500 zł, ufundowaną przez Radną Powiatu Wejherowskiego, p. Łucję Słowikowską, Chórowi Akademickiemu Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy pod dyrekcją Agnieszki Sowy; (2) wyróżnienie oraz Puchar Prezesa Oddziału Gdańskiego PZChiO — Chórowi Studenckiemu *Collegium Iuvenum* z Czeskiego Cieszyna pod dyrekcją Leszka Kaliny.

¹⁰ Zespoły w kategorii „B” biorące udział w konkursie: Chór *Akademia Musica* ze Słupska (dyr. J. Otwinowska); Chór Akademii Morskiej ze Szczecina (dyr. S. Fabiańczyk-Makuch); Chór Akademicki Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (dyr. A. Sowa); Chór *Appassionata* z Lubawy (dyr. M. Józefowicz); Chór Studencki *Collegium Iuvenum* z Czeskiego Cieszyna (dyr. Leszek Kalina); Chór *Corda Cordis* ze Śremu (dyr. A. Panas); Chór *Męski Echo* z Ostrowa Wielkopolskiego (dyr. J. Lipiński); Chór I Liceum Ogólnokształcącego ze Słupska *Kantele* (dyr. J. Otwinowska); Chór *Nadzieja* z Nakła (dyr. M. Gacka); Chór *Paraklit* z Kaliningradu, Rosja (dyr. L. Stuczylina); Zamkowy Chór Kameralny z Ostródy (dyr. A. Kowalski).

¹¹ W programie występu zespołu znalazły się następujące utwory: (1) S. Moniuszko, *Ojczyzna nasza*; (2) M. Jasiński, *Psalm 107 — Morski*; (3) L. Jansson, arr. G. Ericsson, *To the mothers in Brasil*; (4) W.L. Dawson, *Soon an will be done*; (5) J. Stachurski, opr. T. Formela, *Bote ju jidq* — kaszubska pieśń religijna.

W przerwie pomiędzy przesłuchaniami zespołów z obu kategorii uczestnicy i publiczność oddali hołd Patronowi Festiwalu — ks. S. Ormińskiemu SDB. Przed pomnikiem, popiersiem Patrona, złożono kwiaty oraz odśpiewano wspólnie *Apel Jasnogórski*. To był bardzo wzruszający moment, który choć na chwilę pozwolił uczestnikom oderwać się od emocji związanych z konkursem.

Do konkursu w kategorii „A” przystąpiły cztery zespoły. Pierwsze miejsce i nagrodę pieniężną w wysokości 7000 zł, ufundowaną przez Marszałka Województwa Pomorskiego, jury przyznało Chórowi Kameralnemu *Dysonans* z Poznania pod dyrekcją Magdaleny Wdowickiej-Mackiewicz. Laureaci odebrali też Puchar Prezesa Zarządu Głównego PZChiO oraz zaproszenie do udziału w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Chóralnej w Międzyzdrojach w roku 2011. Program artystyczny¹² tego zespołu został też najwyżej oceniony przez publiczność, jak i samych uczestników. Drugie miejsce przypadło Chórowi Kameralnemu *Lege Artis* z Krakowa pod dyrekcją Agnieszki Treli-Jochymek. Dla zespołu przewidziano nagrodę pieniężną, ufundowaną przez Metropolitę Gdańskiego, ks. abpa Sławoja Leszka Głódzia, w wysokości 2500 zł. Trzecia nagroda (1000 zł), ufundowana przez Starostę Powiatu Wejherowskiego, została przyznana Męskiemu Zespołowi Wokalnemu *Voces de fuego* ze Szczecina pod dyrekcją Kamila Szałaty. Jury przyznało także wyróżnienie Chórowi Mieszanemu Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego z Zielonej Góry (dyr. Łucja Nowak).

Po zmaganiach konkursowych, w sobotę, odbyło się ponadto seminarium dla dyrygentów, który wygłosił prof. Mirosław Perz z Warszawy. Prelegent zaproponował temat: *Problemy wykonawcze w muzyce oratoryjnej Wielkiego Mistrza Jana Sebastiana Bacha*. Jego wystąpienie spotkało się z zainteresowaniem nie tylko dyrygentów, ale także wielu innych osób, których fascynuje muzyka sakralna.

3. Zakończenie Festiwalu

Po zakończonych konkursach, wczesnym wieczorem, odbył się tradycyjny koncert finałowy. Kościół w Rumi, jak zawsze wypełniony „po brzegi”, gościł znowu znakomitych artystów, którzy wykonali arcydzieło W.A. Mozarta — *Requiem d-moll* KV 626. Wykonawcami koncertu byli: Orkiestra Symfoniczna Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. F. Chopina w Gdańsku; Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku (przygotowanie chóru: Jerzy Szarafiński); Justyna Stępień — sopran; Katarzyna Krzyżanowska — alt; Piotr Kusiewicz — tenor; Sławomir Jurczak — bas; przy pulpicie dyrygenckim stanął Tomasz Bugaj.

Zwieńczeniem Festiwalu była uroczysta Msza św. koncelebrowana, pod przewodnictwem Prowincjała Księży Salezjanów, ks. Marka T. Chmielewskiego SDB,

¹² Zespół wykonał następujące utwory: (1) A. Scarlatti, *Exultate Deo*; (2) M. Zieleński, *Vox in Rama*; (3) T. Szeligowski, *Pieśń o Wniebowzięciu*; (4) A. Koszewski, *Ave Maria*.

który wygłosił okolicznościową homilię. Połączone chóry (uczestnicy konkursu) wykonywali wspólnie śpiewy pod batutą prof. A. Kowalskiej-Pińczak. Po Eucharystii odbyło się oficjalne ogłoszenie wyników obu konkursów, któremu towarzyszyła wyjątkowa, jak zwykle w takich momentach, temperatura emocjonalna. Po wręczeniu nagród i dyplomów odbył się tradycyjny koncert laureatów.

XXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej w Rumi należy zauważyć jako ważne wydarzenie artystyczne w Polsce. Poza specyfiką (co najmniej dwa konkursy) ta impreza muzyczna wyróżnia się znakomitym przygotowaniem organizacyjnym, docenianym i zauważonym zarówno przez jurorów, uczestników, jak i publiczność. Poza zmaganiem konkursowym towarzyszą jej warsztaty muzyczne, prelekcje oraz dodatkowe koncerty znakomitych artystów, co sprawia, że jest to rzeczywiście wielkie święto muzyki religijnej. Przyjazna i pełna życzliwości, daleka od niezdrowej rywalizacji, atmosfera to dodatkowe atuty Festiwalu, na który przyjeżdża się z przyjemnością. Gospodarzom i organizatorom należą się słowa uznania.

Ks. Krzysztof Niegowski SDB